

Uzaktan Eğitim Hakkında

Gunumuz teknolojiyiyle birlikte evde kalmamiz gereken bu surecte, mevcut isleyen kurum ve kuruluslarin isleyis modellerinin internet ortamina adaptasyonunda yasanan acele ve telasla birlikte karar mercilerinin teknolojik okur-yazarlik seviyelerinin yetersizliginden dolayi kararlar neden olabilecekleri sonuclar goz onunde bulundurulmadan aliniyor.

Giris ve On Hazirliklar

Dunya genelinde yasanan Covid-19 salgini kapsaminda 2020 Bahar Doneminde egitimin kesilmemesi adina okul ve ulke genelinde uzaktan egitim modeline geciste, farkli derslerde birbirinden farkli uzaktan egitim ve uzaktan sinav yontemleri deneniyor.

ODTU Ozgur Yazilim Toplulugu olarak uzaktan egitimde kullanilan yontemlerin basarili olarak degerlendirilebilmesinde **ogrencilerin tamamı için erisilebilir ve ozgur** olmasini sart olarak goruyoruz. Bu baglamda “ozgurluk” kelimesinden anlasilmasi gerekenin “kullanilan araclarin kullanicilarina 4 temel ozgurlugu saglamasi” [1] oldugunu belirtmek isteriz.

0. Herhangi bir amaç için programı istediğiniz gibi çalıştırma özgürlüğü. *(Kullan)*

Programı istediğiniz gibi çalıştırma özgürlüğü, onu çalıştırmanın yasaklanmadığı veya durdurulmadığı anlamına gelir. Bu programın, ister herhangi bir ortamda teknik yönden işlevli olsun, isterse de herhangi bir belirli hesaplama faaliyeti olsun, hangi işlevsellikleri barındırdığından bağımsızdır. Herkes için erisilebilirliğin sağlanabilmesi adına kullanma özgürlüğü şarttır.

1. Programın kaynak kodunu inceleme ve değiştirme özgürlüğü. *(Arastir)*

Kaynak kodunun erisilebilirliğı, kullanicılara programın nasıl çalıştığını çalışabilmelerini ve hatta değiştirebilmelerini sağlar. Elinizde kaynak kodu bulunmuyorsa ve sadece çalıştırılabilir biçim varsa programın bu biçimde çalışabilmesi, kavranması ve değiştirilmesi çekilmez bir şekilde zordur.

Kullanıcılar programı denetlemezse, program kullanıcıları denetler. Özel mülk bir yazılım söz konusu olduğunda, programı denetleyen programın geliştiricisi veya “sahibi” gibi bir varlık her zaman vardır, ve bu sayede kullanıcıları üzerinde bir yetki kullanır. [2]

2. Programın kopyalarını yeniden dağıtma özgürlüğü. (*Paylas*)

3. Değiştirilmiş sürümleri dağıtma özgürlüğü. (*Gelistir*)

Dağıtım özgürlüğü (2 ve 3 nolu özgürlükler) kopyaları, ister değiştirerek ister değiştirmeden olsun, ister bedelsiz ister belirli bir bedel karşılığında olsun, herhangi bir yerdeki herhangi bir kişiye yeniden dağıtma özgürlüğü ister anlamına gelir. Bunları yapmakta özgür olmak demek, (başka şeylerin yanında) bunları yapmak için başkasından izin almak veya birine bir ücret ödemek zorunda olmadığınız anlamına gelir. [1]

Özgür olmayan yazılım olarak da adlandırılan özel mülk yazılım; kullanıcıların özgürlüğüne ve topluluğa saygı duymayan yazılımlar anlamına gelir. Özel mülk bir program, geliştiricisinin veya sahibinin kullanıcıları üzerinde bir iktidar kurmasına yol açar. Bu iktidar özünde bir adaletsizliktir. [3]

Akademi ve Ozgur Yazilim

Akademinin, toplumun

Uzaktan Egitim

Dersler

Ders Materyalleri

Oncelikle uzaktan eğitim sürecinde, derslere devam edilebilmesi için üniversitemiz hocaları ve asistanları tarafından cesitli eğitim materyalleri hazırlanmasında gösterilen caba ve özveri için onlara tesekkür etmek isteriz.

Ders içeriklerinin elektronik ortamda dağıtımında ODTUClass aracılığıyla asgari ihtiyaçların başarıyla karşılandığı ortadadır. Derslere kayıtlı öğrenciler ders materyallerine, duyurulara, quizlere ve sınavlara *ODTUClass* üzerinden erişim sağlamıştır.

Akademik bilginin, derslere kayıtlı olmayan üniversitemiz öğrencileri veya üniversitemize kayıtlı olmayan kişiler tarafından erişilebilirliğinin artırılmasında, hazırlanan ders materyallerinin METU OpenCourseWare üzerinden paylaşılmasını önermekte ve sunulan ders materyalleri *Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike License* ile lisanslandığı için bir sakınca görmemekteyiz.

Belge Ozgurlugu

Ozgur standartlar, herkesin ozgurce kullanabilecegi, kisitlamasiz bicimler ve protokollerdir. Bu standartlar, dogal olarak uyumlulugu da beraberinde getirir. Calisma bicimleri herkese acik olarak paylasilir ve herhangi bir kisi veya kurulus bunlari onceden izin almaksizin urunlerinde ve hizmetlerinde kullanabilir. Ozgur standartlar, isbirliginin ve modern toplumun temelidir. [4]

Mulk veri bicimlerinin beraberinde getirdigi tehlikeler ve dezavantajlar:

- Bunlari arkasindaki sirket, ticari sirlari ve patentleriyle birlikte iflas ettiginde gelecek nesillerin yasayacagi bilgi kaybi.
- Diger ulkelerin ticari kanunlariyla dagitilan yazilimlari, ulkemizde bulunan butun kurum ve kuruluslari calismalarini okunamaz kilacak bir ambargo tehdidi olarak elde tutulmasi.
- *ISO standartlari* disindaki veri bicimlerinin sebep oldugu uyumluluk problemleri.
- Ulasmak istedigimiz veriler kendi verilerimiz dahi olsa bunlari inceleyebilmek icin ucretler odemek zorunda kalmamiz.

Akademimizin urettigi ogrencilerin, ulkemizin ve insanligin ortak bilgisi uzerinde patentler araciligıyla yasal bir tahakkum kurulmasinin mesrulasitirilmesine engel olmak adina,,,

Telekonferans

Sinavlar

Safe Exam Browser

IYT (Ingilizce Yeterlilik Sinavi) ve bir cok derste sinavlarin *SEB* (Safe Exam Browser) uzerinden yapilacak olmasi. Ogrencilerin tamaminin erisemedigi araclarin kullanilmasina yol acmaktadir. Universitemiz web sitesinde *SEB* uygulamasinin kurulum talimatlarinin verildigi "How can I join an exam with Safe Exam Browser?" baslik hazirlanirken fark edilmesi gereken:

Okulumuz tarafından talep uzerine *Windows lisansi* verilmesine ragmen ozel mulk/kapali isletim sistemi mushterisi/kullanicisi olmanin dayatilmasi sadece belirli marka kullanicilarina egitim ayricaligi sunmakla kalmayip ayni zamanda denetim toplumuna evrildigimizin bilincinde olan, kisisel verilerin islenmesine karsi duyarlilik gosteren ve ozel hayatın gizliliğine deger veren bireyleri sistemin disina atmaktadır.

- Uygulamanın *GNU/Linux* ve *Android* desteğinin bulunmaması, sadece özel mulk/kapali isletim sistemi (*Windows, MacOS, iOS*) musteri-leri/kullanicilari tarafından erisilebilir olmasi **egitimde fırsat esitliginin onune gecmektedir**. Turkiye Cumhuriyeti Anayasasi'nin 42. maddesinde belirtilen egitim ve ogrenim hakkının ihlalidir

- Kisisel verinin gizliliğini ve mahremiyetini hiçe sayan kullanıcı sözleşmelerini kabul etmeye imtina eden öğrencileri, eğitim hayatlarına devam edebilmeleri için sözleşme imzaya mecbur bırakan eğitim sistemi toplumun geleceği adına kabul edilemez.

Medya Kayıtlı Sınavlar

Medya - uygun koşulların sağlanması - güvenliği

- Mikrofon
- 2 Kamera
- Medyanın güvenliği
- Oda / Mahremiyet

Referanslar

1. Özgür Yazılım Nedir? - What is free software?
2. Özgür Yazılım Şimdi Çok Daha Önemli - Free Software Is Even More Important Now
3. Özel Mülk Yazılım Genellikle Kotucül Yazılımdır - Proprietary Software Is Often Malware
4. Belge Özgürlüğü Neden Önemlidir? (Özgür Yazılım Derneği Bülteni #1 2020)